

Bình đẳng tại Phần Lan

Thông tin dành
cho những người
nhập cư nam và
nữ

SISÄASIAINMINISTERIÖ
BỘ NỘI VỤ

VÄHEMMISTÖVALTUUTETTU

VĂN PHÒNG THANH TRÁ
QUYỀN LỢI NGƯỜI THIỂU SỐ

TASA-ARVOVALTUUTETUN TOIMISTO

VĂN PHÒNG THANH TRÁ CÁC
VẤN ĐỀ BÌNH ĐẲNG

Tài liệu này nói về

Xã hội Phần Lan _____	3
Sự bình đẳng giữa nam và nữ trong cuộc sống gia đình _____	5
Sự no ấm và hạnh phúc của trẻ em _____	9
Gia đình và tuổi trẻ được giúp đỡ như thế nào khi gặp khó khăn _____	11
Học tập và làm việc _____	16
Buôn người _____	20
Thông tin về các cơ quan chính quyền quan trọng _____	21

Cập nhật bản thảo: Juhani Sippola
Nhóm soạn thảo: Leena-Maija Qvist, bộ nội vụ,
Pirjo Kruskopf, Văn phòng giám sát quyền lợi người thiểu số và
Minna Lundell-Kiuru, Văn phòng giám sát quyền bình đẳng
Thiết kế và in ấn: Công ty cổ phần Edita Prima Oy, Helsinki 2010

Tài liệu đã được dịch sang các ngôn ngữ: An-ba-ni, Ả-Rập, Dari, Anh,
Kurd (sorani), Ba Tư, Somali, Phần Lan, Tagalog, Thái, Nga và Việt Nam

Thông tin về xã hội Phần Lan

Tài liệu này cung cấp cho những người nam nữ nhập cư đến Phần Lan và gia đình của họ các thông tin cơ bản về cuộc sống gia đình, việc giáo dục trẻ em, về sự học tập và đời sống làm việc.

Quyền được đối xử bình đẳng

Theo pháp luật quy định thì tất cả mọi người có quyền được đối xử bình đẳng tại Phần Lan. Bộ luật về bình quyền nghiêm cấm sự phân biệt đối xử dựa trên các lý do về nguồn gốc dân tộc, quốc tịch, ngôn ngữ, tín ngưỡng, niềm tin, quan điểm, tình trạng sức khỏe, tật nguyền và định hướng giới tính. Bộ luật về bình quyền được áp dụng rộng rãi, ví dụ như trong việc tuyển lao động, giáo dục và trong các dịch vụ xã hội và y tế. Bộ luật về bình đẳng nghiêm cấm sự phân biệt đối xử dựa trên giới tính. Sự phân biệt đối xử dựa trên tình trạng mang thai, sinh con, đang làm cha mẹ nuôi dưỡng con hay đang có trách nhiệm chăm sóc gia đình, cũng được nghiêm cấm. Ý nghĩa của bộ luật về bình quyền là để củng cố sự bình đẳng giữa nam và nữ trong việc làm, lương bổng, giáo dục, sự kết hợp giữa việc làm và đời sống gia đình và trong toàn xã hội.

Các dịch vụ công cộng

Các dịch vụ công cộng bao gồm các dịch vụ cơ bản phục vụ công dân, trong đó quan trọng nhất là các dịch vụ về xã hội và y tế, giáo dục và đào tạo, môi trường và duy trì hệ thống đường xá giao thông và các hệ thống cung cấp nước và ống cống. Trách nhiệm tổ chức các dịch vụ công cộng nêu trên thuộc về các địa phương. Nhà nước có trách nhiệm tổ chức

các dịch vụ công cộng khác như là cơ quan cảnh sát, các cơ quan lao động và hỗ trợ doanh nghiệp và cơ quan bảo hộ lao động. Tại Phần Lan có hệ thống tòa án độc lập và không phụ thuộc sự kiểm soát của các nhà lãnh đạo chính trị. Ngoài ra còn có các tổ chức phi chính phủ góp phần hoàn thiện các dịch vụ công cộng.

Các quyền cơ bản của công dân

Các quyền lợi ví dụ như là quyền bầu cử, tự do tín ngưỡng, tự do bày tỏ quan điểm, tự do lập hội và tự do ngôn luận, bí mật thư tín, các quyền lợi của trẻ em và quyền được học tập trong môi trường đào tạo bình đẳng là những quyền lợi cơ bản của công dân. Tại Phần Lan, bạn có thể chọn nơi cư ngụ theo ý mình và có thể tự do đi lại trong cả nước. Nếu cần, nhà nước và chính quyền địa phương có trách nhiệm bảo đảm cho công dân có đời sống đúng với phẩm chất và giá trị con người.

► TỘI BUÔN NGƯỜI CÓ KHUNG HÌNH PHẠT RẤT CAO TẠI PHẦN LAN

Các nạn nhân của tội phạm buôn người thường bị cố ý lợi dụng về mặt tình dục và/hoặc về mặt kinh tế. Đọc thêm các thông tin tại trang 20.

► THÔNG DỊCH

Nếu không đủ khả năng ngôn ngữ để làm việc với chính quyền thì có thể hỏi quyền được sử dụng thông dịch từ cơ quan chính quyền. Không được dùng trẻ em làm thông dịch.

Bình đẳng nam nữ trong đời sống gia đình

Vợ và chồng cùng có các quyền lợi và trách nhiệm như nhau. Tại Phần Lan, quan hệ tình cảm và việc lập gia đình là dựa trên sự tình nguyện. Phái nữ cũng như phái nam có thể lựa chọn bạn đời cho mình một cách độc lập. Cha mẹ không quyết định việc kết hôn cũng như không chọn lựa vợ chồng cho con.

Có nhiều loại gia đình

Một gia đình người Phần Lan điển hình gồm có cha, mẹ và các con. Vì lý do này, số thành viên trong các gia đình thường khá ít.

Gia đình cũng có thể được hình thành bởi một đôi nam nữ chung sống với nhau nhưng không kết hôn. Đây là thể loại gia đình không chính thức đăng ký kết hôn (sống ngoại hôn). Tại Phần Lan, hai người cùng chung giới tính cũng có thể chung sống với nhau dưới hình thức ngoại hôn, hoặc họ cũng có thể đăng ký hợp thức hóa mối quan hệ của mình với chính quyền. Hai người chung sống với nhau dưới các hình thức đã đăng ký kết hôn, đã đăng ký hợp thức hóa mối quan hệ hoặc không chính thức đăng ký kết hôn đều được xem là vợ chồng.

Kết hôn tại Phần Lan

Tại Phần Lan, có thể kết hôn theo nghi lễ tôn giáo tại nhà thờ hoặc theo nghi lễ thông thường, ví dụ như tại phòng công chứng. Yếu tố hợp lệ của hôn nhân sẽ được làm rõ trước khi làm lễ kết hôn.

Yếu tố hợp lệ của hôn nhân có thể được chứng thực bởi phòng công chứng hoặc giáo hội, nơi vợ hoặc chồng hoặc cả hai cùng là thành viên. Theo luật pháp tại Phần Lan thì người đang trong tình trạng đã kết hôn vẫn còn hiệu lực thì không thể kết hôn mới.

Người dưới 18 tuổi hoặc mối quan hệ huyết thống gần cũng là các yếu tố không

hợp lệ để kết hôn. Yếu tố hợp lệ của hôn nhân được xét theo luật Phần Lan nếu như một trong hai người đăng ký kết hôn có quốc tịch Phần Lan hoặc cư ngụ tại Phần Lan.

Trước khi làm lễ thành hôn thì đôi vợ chồng sẽ quyết định về Họ trong tên gọi của mình sẽ sử dụng về sau. Theo luật Phần Lan thì vợ và chồng có thể giữ nguyên Họ cũ của mình, hoặc lấy Họ của vợ hoặc chồng để sử dụng chung. Đôi vợ chồng cũng có thể ghép Họ của nhau thành Họ chung.

Người chồng có hôn thú đương nhiên được coi là cha của đứa trẻ sinh ra trong hôn nhân. Quan hệ cha con đối với những trường hợp sinh ra ngoài giá thú phải được đăng ký với nhân viên giám sát quyền lợi trẻ em tại địa phương. Việc xác định cha của đứa trẻ nhằm để bảo vệ quyền lợi của đứa trẻ, ví dụ như trong trường hợp phân chia gia tài.

Quyền lợi và trách nhiệm như nhau

Luật pháp Phần Lan quy định cả hai vợ chồng trong hôn thú đều có quyền lợi và trách nhiệm như nhau. Cả hai vợ chồng có thể đi làm nuôi sống gia đình. Nếu vợ hoặc chồng không đi làm thì làm việc nhà góp phần chăm sóc gia đình. Người đi làm hoặc có thu nhập cao hơn thì phải đưa tiền cho người kia để sắm đồ đạc trong nhà, hoặc để trang trải các chi tiêu cá nhân thường nhật. Nếu người có thu nhập cao hơn không chấp

nhận việc này thì có thể bị chỉ định phải trả tiền cấp dưỡng cho người kia.

Vợ và chồng có quyền quyết định về tài sản riêng mình

Vợ và chồng có quyền quyết định độc lập về tài sản riêng của mình. Theo luật pháp thì cả hai vợ chồng sở hữu riêng số tài sản họ đã có trước khi kết hôn hoặc phần tài sản họ sắm cho riêng mình trong gian đoạn hôn nhân. Tuy nhiên, nếu không có sự đồng ý của người kia thì vợ hoặc chồng không có quyền bán hoặc cho tài sản chung như căn nhà đang chung sống, bàn ghế cũng như đồ đạc của trẻ con.

Nếu vợ hoặc chồng có hôn thú đứng tên riêng vay nợ thì phải chịu trách nhiệm riêng về số nợ đó. Nếu cả hai cùng đứng tên vay nợ hoặc khi vợ hoặc chồng đứng tên riêng vay nợ để nuôi sống gia đình, thì cả hai vợ chồng cùng chịu trách nhiệm chung về số nợ.

Luật pháp áp dụng cho tài sản

Thông thường thì áp dụng luật pháp của quốc gia nơi hai vợ chồng sẽ cư ngụ khi đăng ký kết hôn đối với mối quan hệ về tài sản giữa hai vợ chồng. Nếu sau này hai vợ chồng cư ngụ tại quốc gia khác thì luật pháp quốc gia đó sẽ được áp dụng.

Tuy nhiên, thường thì luật pháp của quốc gia mới chỉ được áp dụng sau khi hai vợ chồng đã cư ngụ tại đó ít nhất là 5 năm.

Nếu hai vợ chồng cư ngụ tại Phần Lan khi kết hôn thì luật pháp Phần Lan được áp dụng đối với mối quan hệ của hôn nhân và tài sản. Nếu như hai vợ chồng đã cư ngụ ở quốc gia khác và sau đó chuyển đến cư ngụ tại Phần Lan, thì luật pháp Phần Lan sẽ được áp dụng sau khi họ đã cư ngụ tại Phần Lan 5 năm. Trong giai đoạn đầu thì luật pháp quốc gia nơi cư ngụ trước đây được áp dụng. Trong trường hợp những người hồi hương, thì luật pháp Phần Lan sẽ được áp dụng ngay sau khi hai vợ chồng đã cư ngụ chính thức tại Phần Lan.

Hợp đồng về phân chia tài sản

Hai vợ chồng có thể làm hợp đồng bằng văn bản quy định là mối quan hệ tài sản được xét theo luật pháp cổ quốc của họ hoặc của quốc gia nơi họ cư ngụ trước đây. Hai vợ chồng chuyển đến cư ngụ tại Phần Lan cũng có thể làm hợp đồng quy định là luật pháp Phần Lan sẽ được áp dụng đối với mối quan hệ về tài sản của họ trước khi thời gian cư ngụ tại Phần Lan được 5 năm. Thường thì nên nhờ sự giúp đỡ của phòng viện trợ pháp lý công hoặc sử dụng luật sư khi lập hợp đồng.

Quyền thừa hưởng gia tài

Tại Phần Lan, nam và nữ có quyền được thừa hưởng gia tài như nhau. Các con và con của họ được quyền thừa hưởng gia tài khi cha mẹ qua đời. Nếu người vợ hoặc chồng có hôn thú qua đời mà không có con hoặc con của con, thì người vợ hoặc chồng còn lại sẽ được hưởng trọn gia tài của người quá cố.

Tuy nhiên, quy định này sẽ không được áp dụng nếu như người quá cố đã có quy định khác trong di chúc. Mọi người có thể can thiệp vào việc phân chia tài sản của họ sau khi qua đời bằng cách lập di chúc bằng văn bản.

Tại Phần Lan, thường thì người nhập cư có quyền được thừa hưởng gia tài như người mang quốc tịch Phần Lan. Luật pháp quốc gia nơi người quá cố cư ngụ khi qua đời sẽ được ưu tiên áp dụng khi xét về quyền thừa hưởng gia tài. Vấn đề áp dụng luật pháp quốc gia nào khi xét quyền thừa hưởng gia tài cũng có thể được quy định trong di chúc.

Có thể nhờ sự giúp đỡ của phòng viện trợ pháp lý công hoặc các văn phòng luật sư trong các việc phân chia tài sản hoặc làm di chúc.

Ly dị khi có hôn thú hoặc khi không có hôn thú

Trường hợp hai vợ chồng chung sống với nhau nhưng không chính thức kết hôn được gọi vợ chồng ngoài giá thú (avoliit-

to) vẫn được xem xét như là gia đình chính thức trong nhiều trường hợp, ví dụ như khi xem xét các vấn đề về an sinh xã hội. Trong trường hợp chung sống ngoài giá thú thì việc thỏa thuận về phân chia tài sản khi ly dị hoặc khi vợ hoặc chồng qua đời là rất quan trọng. Các hợp đồng thỏa thuận về tài sản phải được làm bằng văn bản.

Theo luật pháp Phần Lan thì có sự khác biệt giữa hôn nhân có đăng ký chính thức (avioliitto) và không có đăng ký chính thức như trong các ví dụ sau:

- > Trên cơ sở pháp lý thì trẻ em sinh ra ngoài giá thú không được đương nhiên có các quyền lợi như trẻ em sinh ra trong gia đình có hôn thú, và các quyền lợi cho trẻ em sinh ra ngoài giá thú được bảo đảm qua việc xác định quan hệ cha con.
- > Khi hai vợ chồng ngoài giá thú ly thân thì cả hai người giữ phần tài sản của riêng mình, nếu như không có hợp đồng thỏa thuận khác.
- > Vợ chồng ngoài giá thú thì không được thừa hưởng gia tài của nhau, nếu như không có di chúc thừa hưởng tài sản bằng văn bản.

Việc chung sống ngoài giá thú có thể là lý do để được cấp giấy phép cư trú, nhưng chính quyền luôn xem xét cho định cư trong từng trường hợp cụ thể.

Kế hoạch hóa gia đình và hướng dẫn ngừa thai

Các trung tâm y tế giúp đỡ trong việc kế hoạch hóa gia đình và hướng dẫn ngừa thai. Các dụng cụ ngừa thai cho nam giới có bán trong chợ thực phẩm và nhà thuốc. Có thể thảo luận và tìm hiểu thêm thông tin về các phương pháp ngừa thai cho phụ nữ ví dụ như khi gặp bác sĩ tại các trung tâm y tế.

Người phụ nữ có thể được xét nghiệm về việc có thai tại trung tâm y tế hoặc tự thực hiện xét nghiệm bằng que xét nghiệm có bán tại nhà thuốc.

Phụ nữ nên thường xuyên đi bác sĩ phụ khoa khám kiểm tra. Thường thì nếu có yêu cầu thì phụ nữ sẽ được bác sĩ nữ khám.

Phá thai

Việc ngừa thai bằng thuốc sau khi giao hợp được gọi là ngừa thai khẩn cấp. Các nguyên nhân thông thường để sử dụng biện pháp

Việc chọn Họ cũng có ảnh hưởng đến Họ của con cái

TRƯỜNG HỢP 1

Hai vợ chồng chọn Họ của chồng hoặc Họ của vợ làm Họ chung. Người vợ hoặc chồng khi thay đổi Họ thì có thể ghép Họ cũ và Họ mới của mình thành một.

Trong trường hợp này thì con cái sẽ được theo Họ của cha mẹ.

TRƯỜNG HỢP 2

Cả hai vợ chồng cùng giữ Họ cũ của mình.

Trong trường hợp này thì cha mẹ có thể lựa chọn cho con theo Họ cha hoặc Họ mẹ. Tất cả các anh em trong gia đình phải có Họ giống nhau.

ngừa thai khẩn cấp là do đã sử dụng các biện pháp ngừa thai thông thường nhưng không hiệu quả hoặc đã bị hiếp dâm. Người trên 15 tuổi có thể mua thuốc ngừa thai khẩn cấp tại nhà thuốc mà không cần toa bác sĩ. Tại Phần Lan, có thể được phá thai nếu hội đủ các điều kiện quy định. Việc phá thai có thể được thực hiện khi việc sinh nở gây nguy hiểm đối với sức khỏe bà mẹ, hoặc khi việc mang thai và sinh nở tạo nên một gánh nặng to lớn trong cuộc đời bà mẹ.

Nếu muốn thì việc phá thai luôn được thực hiện khi bà mẹ nhỏ hơn 17 tuổi hoặc đã quá 40 tuổi. Phá thai dựa trên các lý do xã hội phải được thực hiện trong vòng 12 tuần đầu mang thai.

Tại Phần Lan thì việc nạo phá thai phải luôn được sự chấp thuận của bà mẹ. Nếu người phụ nữ có ý định phá thai, thì phải liên hệ với bác sĩ một cách nhanh chóng nhất.

Sự hỗ trợ khi mang thai

Việc bà mẹ mang thai đi khám sức khỏe định kỳ là rất quan trọng. Các phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em (neuvola) cung cấp các dịch vụ bác sĩ miễn phí và các hướng dẫn khi sinh nở về sức khỏe của bà mẹ và đứa trẻ trong bụng.

Bà mẹ mang thai phải đi khám tại phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em hoặc khám bác sĩ trong vòng 4 tháng đầu mang thai. Chỉ khi đi khám đúng thời hạn thì bà mẹ mới được hưởng quà trợ giúp sản phụ (äityisavustus)

Sức khỏe bà mẹ và sự phát triển của bầu thai được khám và theo dõi đều đặn tại phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em trong giai đoạn mang thai. Khám thai tại phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em là miễn phí.

Các ông chồng cũng có thể cùng tham gia đi khám tại phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em, để được hướng dẫn chuẩn bị sinh con.

Tại Phần Lan thì sinh con trong bệnh viện. Các ông chồng có thể vào phòng sinh khi sinh con. Nhiều ông chồng muốn vào phòng sinh để ủng hộ tinh thần bà mẹ khi sinh con.

Nhà hỗ trợ

Việc có thai và sinh con ngoài dự định có thể sinh ra nhiều khó khăn, đặc biệt là khi bà mẹ còn rất trẻ, hoặc là khi cha và mẹ đứa trẻ không có đăng ký kết hôn, hoặc khi cha hay mẹ đứa trẻ không muốn đăng ký kết hôn. Trong những trường hợp này thì bà mẹ và đứa trẻ có thể đến ở tại nhà hỗ trợ. Nếu cần thì cha đứa trẻ cũng có thể ở tại nhà hỗ trợ.

Thường thì bà mẹ và đứa trẻ ở tại nhà hỗ trợ nửa năm. Tại nhà hỗ trợ, người mẹ sẽ được hướng dẫn về chức năng làm mẹ và các việc chăm sóc con. Tại đây cũng được hướng dẫn về cách nuôi dạy con cái. Có thể hỏi thêm các thông tin về nhà hỗ trợ từ phòng xã hội hoặc phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em.

Nghỉ hộ sản sau khi sinh con

Sau khi sinh con thì cha mẹ đứa trẻ được hưởng các kỳ nghỉ phép gia đình theo pháp luật quy định. Quan trọng nhất là kỳ nghỉ hộ sản cho người mẹ (äitiysvapaa) và người cha khi sinh con (isyysvapaa). Sau kỳ nghỉ hộ sản thì người mẹ hoặc người cha, hoặc là có thể thay phiên nhau nghỉ chăm sóc con (vanhempainvapaa).

Theo pháp luật quy định thì người mẹ được quyền nghỉ hộ sản kéo dài trong 105 ngày làm việc. Khi người mẹ và người cha nghỉ hộ sản và nghỉ chăm sóc con thì được hưởng tiền trợ cấp.

Bà mẹ có thể bắt đầu kỳ nghỉ hộ sản trước khi sinh nở và tiếp tục nghỉ sau khi đã sinh con. Điều kiện để được hưởng quyền nghỉ hộ sản là người mẹ đã cư ngụ tại Phần Lan ít nhất là 180 ngày trước ngày dự trữ sinh con, và quá trình mang thai đã kéo dài ít nhất là 154 ngày.

Có thể hỏi thêm các thông tin về các kỳ nghỉ hộ sản cho người mẹ và người cha, nghỉ chăm sóc con và các kỳ nghỉ phép gia đình khác từ phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em và Viện hưu bổng nhân dân (Kela) tại địa phương.

Sự no ấm và hạnh phúc của trẻ em

Phần Lan cam kết thực hiện hiệp ước về quyền lợi trẻ em của Liên hiệp quốc. Theo hiệp ước này thì trẻ em có quyền được bảo vệ và chăm sóc đặc biệt, được hưởng quyền lợi đầy đủ từ nguồn lực của xã hội và được quyền tham gia vào các quyết định có ảnh hưởng đến bản thân, dựa trên tuổi tác và sự phát triển của mình.

Tại Phần Lan, trẻ em nam và nữ có quyền lợi như nhau. Việc đánh trẻ em hoặc sử dụng hình phạt trên thân thể trẻ em đã được cấm trong luật pháp Phần Lan.

Xã hội tham gia cùng với cha mẹ chăm sóc sức khỏe trẻ em. Từ lúc sinh ra cho đến bảy tuổi thì phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em theo dõi sự phát triển của đứa trẻ.

Tại đó, sức khỏe của đứa trẻ được kiểm tra định kỳ. Phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em cũng chính ngừa các loại vacxin cần thiết cho đứa trẻ, và cung cấp các thông tin cần thiết về chức năng làm cha mẹ, chăm sóc, nuôi nấng và dạy dỗ trẻ em.

Y tá trường học, bác sĩ và nha sĩ nhà trường cùng với cha mẹ chăm sóc sức khỏe và sự phát triển của trẻ em trong lứa tuổi đi học.

Hỗ trợ về kinh tế đối với các gia đình trẻ em

Thu nhập của gia đình trẻ em được hỗ trợ bằng nhiều biện pháp kinh tế. Một số các quyền lợi được cấp cho tất cả mọi người cư ngụ tại Phần Lan. Một số các quyền lợi đòi hỏi phải sống ở Phần Lan một thời hạn nhất định.

Viện hưu bổng nhân dân (Kela) cung cấp thêm các thông tin về các quyền lợi dành cho gia đình trẻ em, và nộp đơn xin hưởng các quyền lợi tại đây. Phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em tại trung tâm y tế địa phương cũng có các thông tin về thời hạn nộp đơn xin hưởng các quyền lợi.

Giữ trẻ

Trẻ em dưới tuổi đi học có thể được gửi tại các nhà trẻ công lập hoặc nhà trẻ tại gia. Các nhân viên tại nhà trẻ công lập đã được đào tạo về công việc chăm sóc trẻ em. Những người chăm sóc trẻ tại gia cũng đã được đào tạo về công việc chăm sóc trẻ em.

Nhà trẻ công lập hoặc nhà trẻ tư nhân có trách nhiệm hỗ trợ sự phát triển thăng bằng và đa dạng của đứa trẻ. Nhờ việc gửi trẻ mà cha và mẹ đứa trẻ có thể học tập hoặc đi làm một cách bình đẳng.

Chi phí gửi trẻ được quy định dựa trên thu nhập của gia đình. Các gia đình có thu nhập thấp được gửi trẻ miễn phí. Có thể hỏi thêm các thông tin về việc gửi trẻ từ phòng hướng dẫn gửi trẻ tại địa phương. Có thể hỏi từ Viện hưu bổng nhân dân (Kela) tại địa phương về các hình thức hỗ trợ gửi con.

Cha hoặc mẹ đứa trẻ có thể nghỉ việc làm không lương để ở nhà chăm sóc con. Cha hoặc mẹ nghỉ việc không lương để chăm sóc con được hỗ trợ về kinh tế bằng khoảng trợ cấp ở nhà chăm sóc con (kotihoidon tuki) cho đến khi đứa trẻ được 3 tuổi.

Trẻ em trai và gái có nghĩa vụ học tập như nhau

Tại Phần Lan, trẻ em trai và gái có cơ hội đi học và học tập bình đẳng như nhau.

Tất cả trẻ em cư ngụ tại Phần Lan đều có nghĩa vụ học tập. Điều này có nghĩa là các trẻ em nhập cư vào Phần Lan cũng có nghĩa

vụ hoàn thành Chương trình phổ thông cơ sở 9 năm.

Trước khi đi học thì trẻ em có thể tham gia năm học vỡ lòng do nhà trẻ hoặc nhà trường tổ chức. Thường thì trẻ em bắt đầu đi học vào năm 7 tuổi.

Chương trình phổ thông cơ sở, cũng như các sách vở và dụng cụ học tập, ăn uống tại trường và dịch vụ chăm sóc y tế là miễn phí. Các thông tin thêm về việc học tập được Sở giáo dục và đào tạo tại địa phương hoặc các nhân viên nhà trường cung cấp.

Sau khi hoàn thành Chương trình phổ thông cơ sở 9 năm thì phương án phổ biến là

tiếp tục học cấp 3 hoặc tham gia học nghề. Sau đó có thể tiếp tục học cao đẳng, đại học hoặc học ứng dụng hoặc đại học.

Điều quan trọng cho trẻ em là có một ngôn ngữ chính

Sự đa văn hóa là nguồn lực quý giá cho trẻ em. Cha mẹ đưa trẻ có thể củng cố sự đa văn hóa bằng cách nói với trẻ bằng tiếng mẹ đẻ một cách có khoa học và cho trẻ làm quen với văn hóa riêng của mình. Trẻ sẽ học được tiếng nói và văn hóa Phần Lan ở nhà trẻ và nhà trường.

➤ Hỗ trợ về kinh tế cho gia đình trẻ em

- Mọi bà mẹ cư ngụ tại Phần Lan, đã đi khám thai tại phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em hoặc tại phòng khám bác sĩ trong vòng bốn tháng đầu mang thai, đều được nhận quà trợ giúp sản phụ. Sự trợ giúp có thể nhận bằng tiền hoặc thùng quà sản phụ gồm các quần áo và dụng cụ cần thiết để chăm sóc trẻ sơ sinh.
- Cha hoặc mẹ đưa trẻ ở nhà chăm sóc con trong vòng 10 tháng đầu sẽ được tiền trợ cấp khi sinh con (vanhempainpäiväraha). Tiền trợ cấp gồm có các khoản trợ cấp cho người mẹ, người cha khi sinh con, tiền chăm sóc con sau khi sinh... Mức trợ cấp dựa trên tiền lương thu nhập. Nếu cha mẹ đưa trẻ không đi làm thì được hưởng mức trợ cấp tối thiểu.
- Tiền phụ cấp trẻ em (lapsilisä) là để giảm nhẹ các chi phí của gia đình có trẻ con, được trả hàng tháng cho mỗi đứa trẻ dưới 17 tuổi cư ngụ tại Phần Lan.

➤ Khi nào đưa trẻ được mang quốc tịch Phần Lan

Đứa trẻ được mang quốc tịch Phần Lan khi sinh ra đời, nếu

- mẹ đưa trẻ có quốc tịch Phần Lan khi đưa trẻ chào đời
- cha đưa trẻ có quốc tịch Phần Lan và có hôn thú với người mẹ là người nước ngoài
- cha đưa trẻ đã qua đời, nhưng có quốc tịch Phần Lan khi qua đời và có hôn thú với mẹ đưa trẻ
- đứa trẻ sinh ra tại Phần Lan, và khi sinh ra không được mang quốc tịch quốc gia nào khác

➤ Cấm cắt bao quy đầu nữ giới

Việc làm tổn thương cơ quan sinh dục của các em gái và phụ nữ dựa trên các lý do tôn giáo hoặc bất cứ lý do nào khác đều bị coi là phạm tội theo luật pháp Phần Lan. Phạm tội này có thể bị hình phạt ở tù nhiều năm.

➤ Cắt bao quy đầu nam giới

Việc cắt bao quy đầu nam giới ở Phần Lan không bị cấm. Tuy nhiên, việc cắt bao quy đầu phải luôn được thực hiện trong điều kiện môi trường có chuyên gia y tế, đảm bảo vệ sinh và giảm đau.

Hỗ trợ gia đình và tuổi trẻ khi gặp khó khăn

Tại Phần Lan, có nhiều biện pháp hỗ trợ đa dạng để giúp tháo gỡ các khó khăn của cá nhân hoặc của gia đình. Các dịch vụ hỗ trợ của địa phương là miễn phí và được bảo mật thông tin.

Đôi khi sức lực và cách giải quyết của cá nhân không đủ để giải quyết các trở ngại trong hôn nhân, khó khăn của trẻ em trong gia đình, các mâu thuẫn của bản thân hoặc vấn đề của người khác. Các khó khăn không được giải quyết sẽ dẫn tới tình trạng tệ hại hơn. Vì vậy, không nên chần chừ khi liên hệ với các cơ quan chính quyền để được giúp đỡ. Cũng có thể nhờ sự giúp đỡ từ các đoàn thể của người nhập cư hoặc các hội đoàn khác tại địa phương.

Các mâu thuẫn trong quan hệ và cuộc sống gia đình

Các phòng hướng dẫn gia đình sẽ giúp đỡ khi gặp khó khăn trong các vấn đề về các mối quan hệ, cuộc sống gia đình và nuôi dạy con cái. Các vụ hòa giải trong gia đình do địa phương tổ chức là hoàn toàn miễn phí và được bảo mật thông tin.

Việc hòa nhập với quốc gia và nền văn hóa mới có thể tạo ra những áp lực về tinh thần. Hoặc là các khó khăn tại quê nhà và số phận những người ở lại như cha mẹ, anh chị và bà con có thể tạo ra sự lo lắng, buồn chán. Trong trường hợp này thì nên liên hệ với các dịch vụ tâm thần tại địa phương, để được chăm sóc và hướng dẫn khi có khó khăn về tâm thần.

Trung tâm hỗ trợ tinh thần SOS tại Helsinki phục vụ những người nhập cư tại Phần Lan và gia đình họ, hỗ trợ về tinh thần và giúp đỡ trong những trường hợp bị khủng hoảng tinh thần. Hội tâm thần vùng Tây Nam

Phần Lan đặt tại Turku cũng giúp đỡ người nhập cư trong những trường hợp khủng hoảng tinh thần.

Những người tị nạn từng bị tra tấn và gia đình của họ được giúp đỡ và chăm sóc tại trung tâm phục hồi sức khỏe cho nạn nhân bị tra tấn tại Helsinki. Cần phải có giấy giới thiệu của bác sĩ tại trung tâm y tế địa phương hoặc bác sĩ tư để được đến phục hồi sức khỏe tại trung tâm. Tại Oulu cũng có trung tâm phục hồi sức khỏe dành cho nạn nhân bị tra tấn.

Các khó khăn của tuổi trẻ và trẻ em phải được can thiệp

Trẻ em và tuổi trẻ thích nghi với nền văn hóa mới một cách nhanh chóng. Chúng học từ bạn bè và trong trường học những phong cách mới mà cha mẹ khó có thể hiểu được.

Sự kết hợp giữa văn hóa riêng của gia đình và các phong cách mới của con cái có thể gây ra sự mâu thuẫn trong gia đình.

Trẻ em cũng có thể bị trêu chọc ở ngoài đời hoặc trong trường học. Cũng có thể gặp khó khăn trong học tập.

Nên kịp thời ngăn chặn các khó khăn dù là nhỏ. Trước hết nên liên hệ với thầy cô trong trường hoặc nhân viên nhà trẻ. Các khó khăn có thể tăng lên theo cấp số nhân nếu như không được can thiệp vào.

Có thể nhờ phòng hướng dẫn gia đình và phòng sức khỏe tâm thần tại địa phương giúp đỡ giải quyết các khó khăn của trẻ em và tuổi trẻ.

Báo cảnh sát khi xảy ra bạo lực với chồng vợ hoặc trẻ con

Bạo lực trong gia đình xảy ra khi vợ chồng hoặc con cái bị hành hung. Bạo lực trong gia đình không tự nhiên chấm dứt và thường hay diễn biến tồi tệ hơn. Không thể bào chữa việc sử dụng bạo lực với các lý do về văn hóa/tập quán. Sử dụng bạo lực trong gia đình được xem là phạm tội theo luật pháp Phần Lan.

Nạn nhân của bạo lực nên làm đơn khai báo với cảnh sát và đi khám bác sĩ.

Tính chất của bạo lực đối với vợ chồng hoặc trẻ em có thể là về thân thể, tinh thần, kinh tế hoặc tình dục. Luật pháp Phần Lan cấm việc sử dụng hình phạt trên thân thể trẻ em.

Tại các thành phố lớn có những nhà an toàn để giúp đỡ các nạn nhân của bạo lực. Các nạn nhân của bạo lực từ những thành phố khác cũng có thể đến đây.

Phòng xã hội, trung tâm y tế, phòng sức khỏe tâm thần và phòng hướng dẫn gia đình tại địa phương cũng tham gia giúp đỡ nạn nhân. Cũng có thể kể về nạn bạo lực trong gia đình tại phòng chăm sóc bà mẹ và trẻ em. Chính quyền có trách nhiệm giúp đỡ nạn nhân.

Người sử dụng bạo lực cũng cần được giúp đỡ. Các cơ quan chính quyền tại địa phương và các chuyên gia trong ngành giúp đỡ những người muốn từ bỏ hành vi bạo lực.

Nhà an toàn cho nạn nhân của bạo lực gia đình

Tất cả các nạn nhân của bạo lực gia đình đều có thể đến nhà an toàn. Khi gặp tình trạng khẩn cấp và nghiêm trọng thì có thể đến thẳng nhà an toàn. Cũng có thể liên hệ với nhà an toàn bằng điện thoại hoặc qua phòng xã hội.

Cha hoặc mẹ và các con có thể ở tạm tại nhà an toàn khi không thể hoặc bị nguy hiểm khi ở nhà vì bị bạo lực, dọa dẫm hoặc có điếu lo sợ.

Có thể cùng với các nhân viên nhà an

toàn tìm ra các biện pháp giải quyết khó khăn và để chấm dứt nạn bạo lực tiếp diễn, nhưng bản thân các nạn nhân tự đưa ra quyết định. Các nhà an toàn và số điện thoại liên hệ khẩn cấp được mở suốt ngày đêm. Tại các địa phương cũng có những căn hộ an toàn và căn hộ dành cho trường hợp khẩn cấp.

Cấm hiếp dâm mặc dù là vợ chồng có hôn thú

Hiếp dâm là vi phạm luật pháp Phần Lan. Hiếp dâm đối với vợ hoặc chồng cũng là phạm pháp. Nạn nhân nên báo cảnh sát và đi khám bác sĩ ngay sau khi xảy ra sự việc.

Bị hiếp dâm không phải là lỗi của nạn nhân, và nạn nhân không cần phải xấu hổ. Nạn nhân bị hiếp dâm có thể được các cơ quan chính quyền tại địa phương giúp đỡ vượt qua các khó khăn do sự việc gây ra.

Tại Helsinki có trung tâm Tukinainen giúp đỡ nạn nhân bị khủng hoảng do bị hiếp dâm, phục vụ các nạn nhân trong cả nước.

Không cần trình bày lý do ly hôn với chính quyền

Kết hôn là hợp đồng dựa trên sự tình nguyện, và có thể được hủy bỏ. Nên suy nghĩ về việc ly hôn nếu cảm thấy không thể chung sống với nhau. Tại Phần Lan, có thể được ly hôn mặc dù một trong hai vợ chồng phản đối việc ly hôn. Khi ly hôn thì không cần phải trình bày với chính quyền về các lý do ly hôn và quan hệ tình cảm giữa vợ chồng. Chồng và vợ hoàn toàn bình đẳng khi xét về tình trạng con cái sau ly hôn.

Cả hai người chồng hay vợ đều có thể nộp đơn ly hôn tại tòa án địa phương nơi cư ngụ. Nhân viên phòng viện trợ pháp lý công lập (oikeusaputoimisto) giúp làm đơn ly hôn và cung cấp thêm các thông tin về luật pháp liên quan đến vấn đề ly hôn.

Việc phân chia căn nhà và các tài sản khác được quyết định khi ly hôn. Nếu gia đình có con nhỏ thì phải đưa ra quyết định về vấn đề nuôi con khi ly hôn.

Nuôi con sau khi ly hôn

Người bảo dưỡng chịu trách nhiệm chăm sóc sức khỏe, sự no ấm, giáo dục và sự phát triển cân bằng của đứa trẻ. Trách nhiệm bảo dưỡng là quyền được nuôi dưỡng và quyết định các vấn đề liên quan đến đứa trẻ.

Khi cần thiết thì người bảo dưỡng đại diện cho đứa trẻ tại tòa án và trước chính quyền. Chỉ có người bảo dưỡng mới được quyền ghi tên đứa trẻ vào hộ chiếu của mình.

Cha hoặc mẹ không được đương nhiên coi là người bảo dưỡng đứa trẻ khi ly hôn. Cha và mẹ đứa trẻ được xem xét bình đẳng khi quyết định về quyền bảo dưỡng. Cha và mẹ đứa trẻ cũng có thể lập thỏa thuận về việc cùng nhau nuôi dưỡng đứa trẻ.

Nếu như có thể thì cha và mẹ cùng nhau lập hợp đồng về việc nuôi dưỡng và chỗ ở của đứa trẻ khi ly hôn. Có thể đi công chứng bản hợp đồng tại Sở xã hội ở địa phương.

Nếu như cha và mẹ không đạt được thỏa thuận về việc nuôi dưỡng đứa trẻ, thì sau cùng vụ việc sẽ được đưa ra tòa xử lý. Tòa án sẽ đưa ra quyết định dựa trên quyền lợi của đứa trẻ và báo cáo của cơ quan xã hội về tình trạng của cha và mẹ.

Việc cha mẹ ly hôn cũng gây khó chịu cho đứa trẻ, và đứa trẻ vẫn có quyền được cả hai cha và mẹ chăm sóc sau khi đã ly hôn.

Việc bảo dưỡng chung (yhteishuoltajuus) đòi hỏi cha mẹ đứa trẻ phải có khả năng hợp tác với nhau, mặc dù giữa họ có những mâu thuẫn. Nếu cha mẹ không có đủ các điều kiện để cùng nuôi con chung thì có thể hủy hợp đồng bảo dưỡng chung và chỉ định cho một trong hai người quyền bảo dưỡng một mình (Yksinhuoltajuus)

Quyền thăm con và trách nhiệm trợ cấp nuôi con

Đứa trẻ có quyền giữ mối quan hệ thân thiết và an toàn với cả cha lẫn mẹ. Cha và mẹ đứa trẻ phải cùng có trách nhiệm bảo đảm đứa trẻ được thường xuyên gặp người cha hoặc mẹ

không ở chung. Việc gặp gỡ cha hay mẹ là quyền lợi của đứa trẻ, và vợ hoặc chồng cũ không được cấm đoán việc này.

Cả hai cha và mẹ đứa trẻ đều có trách nhiệm nuôi con. Nếu cha và mẹ đứa trẻ không sống cùng nhau, thì đứa trẻ có quyền được người cha hoặc mẹ không ở chung trợ cấp.

Mức tiền trợ cấp có thể được thỏa thuận qua hợp đồng có nhân viên giám sát quyền lợi trẻ em (lastenvalvoja) chứng hoặc là do tòa án quy định. Nếu như người có trách nhiệm trợ cấp nuôi con không có khả năng đóng trợ cấp thì đứa trẻ có quyền được địa phương nơi cư ngụ trợ cấp. Các nhân viên giám sát quyền lợi trẻ em hoặc cơ quan xã hội tại địa phương sẽ cung cấp thêm các thông tin về quyền lợi của đứa trẻ khi ly hôn.

Phân chia tài sản khi ly hôn

Việc phân chia tài sản khi ly hôn tùy thuộc vào luật lệ quốc gia nào được áp dụng.

Nếu áp dụng luật pháp Phần Lan thì thường là toàn bộ tài sản được chia đều cho cả hai vợ chồng.

Hai vợ chồng cũng có thể chia tài sản theo như hợp đồng thỏa thuận giữa hai người. Nếu như hai vợ chồng không đạt được thỏa thuận về phân chia tài sản thì tòa án có thể chỉ định luật sư làm rõ vấn đề.

Trong hợp đồng về tài sản giữa hai vợ chồng có thể quy định cách chia tài sản không đồng đều. Hai vợ chồng có thể làm hợp đồng về tài sản trước hoặc sau khi kết hôn.

Trong hợp đồng về tài sản, cả hai vợ chồng có thể liệt kê phần tài sản riêng sẽ thuộc về mình sau khi ly hôn. Hợp đồng về tài sản cũng có giá trị khi vợ hoặc chồng qua đời.

Hợp đồng phải được thảo bằng văn bản. Khi lập hợp đồng thì nên nhờ sự giúp đỡ của phòng viện trợ pháp lý công lập hoặc của luật sư. Hợp đồng về tài sản phải được chứng tại tòa án địa phương nơi cư ngụ.

➤ Thường thì bạo lực cùng xuất hiện qua nhiều hình thức

- Bạo lực trên thân thể như là bị đấm, đá, xô đẩy và xiết cổ.
- Bạo lực tinh thần như là bị áp bức, hăm dọa, đổ lỗi, coi thường, bị lệ thuộc, lo sợ và bị cấm đoán đi lại hoặc quan hệ với bạn bè, bà con.
- Bạo lực về kinh tế như là cấm không cho vợ hoặc chồng đi làm, hoặc là không cho giữ tiền.
- Bạo lực về tình dục là xâm phạm cơ thể người khác trái với ý muốn người đó, ép buộc quan hệ tình dục hoặc hiếp dâm.

➤ Ảnh hưởng của ly hôn đến giấy phép cư trú

1. Giấy phép định cư không bị ảnh hưởng bởi việc ly hôn.
2. Giấy phép cư trú tạm thời sẽ được xem xét cấp thêm gia hạn hoặc cắt tùy theo từng trường hợp cụ thể.
3. Chính quyền không cắt hoặc bác đơn xin giấy phép cư trú mới theo yêu cầu của chồng hoặc vợ cũ của người nhập cư.
4. Nếu quan hệ vợ chồng chấm dứt ngoài ý muốn của người nhập cư, ví dụ trong trường hợp gặp vợ hoặc chồng có tính bạo lực, thì người nhập cư vẫn có thể được xem xét cấp cho giấy phép cư trú. Đơn báo cảnh sát từ đầu và giấy chứng nhận của bác sĩ đủ để chứng tỏ các khó khăn trong hôn nhân và nguyên nhân dẫn đến ly hôn.
5. Sau khi đã chấm dứt mối quan hệ gia đình, thì người nước ngoài đã được giấy phép cư trú tạm thời dựa trên lý do các mối quan hệ gắn liền với đất nước Phần Lan. Nếu người nhập cư là phụ nữ đang mang thai, hoặc có con cái sống tại Phần Lan, hoặc là có công ăn việc làm hay nơi học tập tại Phần Lan thì vẫn được cấp giấy phép cư trú mặc dù đã ly hôn.

Nộp đơn Ly hôn tại tòa án địa phương

TRƯỜNG HỢP 1

Cả hai vợ chồng cùng nhau nộp đơn hoặc một trong hai người nộp đơn xin ly hôn tại tòa án địa phương.

Trong trường hợp này thì hai vợ chồng phải có thời gian suy nghĩ là nửa năm.

Vụ ly hôn có thể được chấp nhận nếu như sau nửa năm hai vợ chồng cùng nhau, hoặc một trong hai người làm đơn mới cho tòa án địa phương tiếp tục xin ly hôn.

TRƯỜNG HỢP 2

Hai vợ chồng đã sống riêng trong hai năm qua.

Trong trường hợp này cả hai vợ chồng hoặc một trong hai người làm đơn cho tòa án địa phương xin ly hôn.

Vụ ly hôn có thể được chấp nhận ngay lập tức.

➤ Bảo vệ bằng lệnh cấm quấy nhiễu

Lệnh cấm quấy nhiễu (lähestymiskielto) là để cấm đối tượng liên lạc với người được bảo vệ, nhằm để bảo đảm an toàn về tính mạng, sức khỏe, sự tự do hoặc không bị quấy nhiễu của người được bảo vệ. Chính quyền ra lệnh cấm quấy nhiễu dựa trên đơn của người muốn được bảo vệ. Bạo lực không được coi là yếu tố bắt buộc để đưa ra lệnh cấm quấy nhiễu.

Có thể xin lệnh cấm quấy nhiễu ví dụ như khi có người thân, vợ chồng cũ hoặc người từng chung sống có hành vi hăm dọa. Cũng có thể xin lệnh cấm quấy nhiễu đối với người sống chung trong nhà, khi đó người bị cấm quấy nhiễu phải rời xa căn nhà nơi gia đình chung sống.

➤ Phòng sức khỏe tâm thần địa phương giúp người bị trầm cảm

Người bị trầm cảm có thể có nhiều triệu chứng. Có thể có triệu chứng mệt mỏi, mất ngủ, khó chịu, không có hứng thú và khả năng làm việc. Cũng có thể xuất hiện các triệu chứng trên thân thể như là bị đau nhức mà không liên quan đến các căn bệnh khác. Các dịch vụ về tâm thần tại địa phương giúp đỡ người bị trầm cảm.

➤ Phải làm gì sau khi bị bạo hành hoặc bị hiếp dâm

- Ghi lại tên và chi tiết liên lạc của những nhân chứng, nếu có
- Làm đơn báo cảnh sát
- Đi khám bác sĩ và xin giấy chứng thương
- Sau khi bị hiếp dâm thì đừng tắm rửa hoặc thay quần áo

Thỏa thuận với nhau về các vấn đề con cái khi ly hôn

TRƯỜNG HỢP 1

QUYỀN BẢO DƯỠNG CHUNG

Sau khi ly hôn nhưng cả hai cha mẹ vẫn cùng nuôi con và thỏa thuận với nhau về các vấn đề liên quan đến con. Trên thực tế thì người trực tiếp nuôi con quyết định nhiều vấn đề về đứa con. Tuy nhiên, phải có sự đồng ý của người không trực tiếp nuôi con trong các ví dụ sau đây

- khi chuyển nơi cư ngụ của đứa con (nhất là khi chuyển đi nước ngoài)
- khi xin hộ chiếu Phần Lan
- về các phương pháp điều trị, chăm sóc sức khỏe
- thay đổi tên hoặc tôn giáo
- về sự học tập
- khi sử dụng tài sản thuộc quyền đứa con

TRƯỜNG HỢP 2

QUYỀN BẢO DƯỠNG MỘT MÌNH

Người bảo dưỡng đứa con, tức là cha hoặc mẹ nuôi con một mình và có quyền tự quyết định các vấn đề liên quan đến con..

Học tập và làm việc

Khi biết tiếng Phần Lan hoặc tiếng Thụy Điển và có bằng cấp thi cơ hội có việc làm sẽ cao hơn. Chương trình phổ thông cơ sở là hoàn toàn miễn phí cho mọi người. Sau Chương trình phổ thông cơ sở thì chương trình học nghề hoặc học cấp 3 cũng là miễn phí, nhưng học sinh phải tự chịu chi phí mua sách học, và có thể cũng phải tự chịu chi phí cho các bữa ăn tại trường. Nam và nữ đều có cơ hội học tập bình đẳng như nhau.

Chương trình học cho người nhập cư

Tại nhiều địa phương có tổ chức cho người nhập cư học để hòa nhập với đời sống mới. Chương trình học gồm có tiếng Phần Lan hoặc Thụy Điển, được làm quen với xã hội, hướng dẫn về việc học tiếp và việc làm, làm quen với thực tế công việc tại Phần Lan.

Ngoài chương trình học để hòa nhập với đời sống mới thì rất nhiều trường có tổ chức các khóa học tiếng Phần Lan hoặc Thụy Điển cho người nước ngoài. Việc biết được tiếng nói và làm quen với mọi người, ví dụ như tại các câu lạc bộ thể thao hoặc các tổ chức đoàn thể sẽ làm cho việc hòa nhập với đời sống mới được dễ dàng hơn.

Chương trình học được lập ra dựa trên học thức và kinh nghiệm làm việc trước đây của người nhập cư. Tổng nha giáo dục và các trường trung học đào tạo sẽ cung cấp thêm thông tin về việc tiếp tục học và công nhận các bằng cấp từ quê nhà tại Phần Lan.

Các chương trình đào tạo cho người lớn

Nếu có nhu cầu thì những người nam nữ đã trưởng thành khi nhập cư đến Phần Lan có thể học chương trình phổ thông cơ sở và

chương trình cấp 3 bằng cách học tại trường cấp 3 bổ túc hoặc tại trường bình dân học vụ. Người nhập cư có thể theo học nghề hoặc nâng cao tay nghề tại các trung tâm huấn nghiệp dành cho người lớn.

Cũng có thể học nghề bằng cách vừa học vừa làm. Chương trình học kết hợp việc làm trong thực tế và các giai đoạn học lý thuyết. Học sinh được trả lương khi làm việc.

Người thất nghiệp được tổ chức học các khóa huấn nghiệp dài và ngắn hạn, đăng ký tham gia tại phòng lao động.

Tại nơi làm việc ở Phần Lan thường có nam và nữ cùng làm việc. Nam và nữ cũng làm các công việc giống nhau. Họ đều có các quyền lợi, trách nhiệm và cơ hội như nhau. Luật pháp Phần Lan nghiêm cấm sự phân biệt đối xử tại nơi làm việc dựa trên các lý do giới tính, màu da hoặc tín ngưỡng..

Phòng lao động hỗ trợ tìm việc làm

Phòng lao động hỗ trợ tìm việc làm. Nên đăng ký tại phòng lao động ngay sau khi chuyển đến Phần Lan. Nếu như không đi đăng ký tại phòng lao động tại địa phương cư ngụ thì không được hưởng trợ cấp thất nghiệp. Ngoài các thông tin về việc làm thì

phòng lao động có các thông tin về cơ hội thực tập và các khóa học. Cách tìm việc làm tốt nhất là tự năng động liên hệ với các cơ quan có tuyển dụng nhân công.

Các hoạt động giải trí có vai trò quan trọng

Tham gia các hoạt động giải trí là cách dễ dàng làm quen với người Phần Lan và học tiếng nói. Tại Phần Lan có rất nhiều cơ hội tham gia các môn giải trí hoặc các hoạt động đoàn thể và hoạt động thị nguyện.

Cũng có thể gìn giữ nền văn hóa riêng và làm quen với bạn bè mới tại các hội đoàn của người nhập cư và các nơi giao lưu đa văn hóa. Tham gia các hoạt động đoàn thể và hoạt động thị nguyện để giúp trau dồi và phát triển khả năng và kiến thức của bản thân, có thể có lợi ích quan trọng khi tìm việc làm. Tìm hiểu thêm thông tin về các hoạt động giải trí tại địa phương nơi cư ngụ qua phòng văn hóa và giải trí, các tổ chức đoàn thể và báo chí địa phương.

Được giúp đỡ khi có khó khăn về kinh tế

Thường thì nam và nữ tại Phần Lan tự kiếm sống nuôi mình và gia đình bằng cách đi làm. Xã hội Phần Lan bảo đảm thu nhập cho người thất nghiệp, người già và người bệnh

tật. Các khoản này được chi từ các khoản thuế đã thu được.

Các quyền lợi về an sinh xã hội dựa trên sự cư ngụ tại Phần Lan. Ngoài vài trường hợp đặc biệt thì tất cả mọi người chính thức cư ngụ tại Phần Lan được quyền hưởng các phúc lợi do Viện hưu bổng nhân dân(Kela) xét duyệt.

Tiền trợ cấp an sinh xã hội là hình thức sau cùng hỗ trợ về kinh tế. Nếu người nào có thu nhập từ sức lao động hoặc cách khác mà không đủ sống thì được hưởng trợ cấp an sinh xã hội. Mức trợ cấp an sinh xã hội được quy định dựa trên thu nhập và tài sản của người được trợ cấp. Trợ cấp an sinh xã hội do phòng xã hội xét duyệt.

Cấm phân biệt đối xử và sa thải vì lý do mang thai hoặc nghỉ phép gia đình khi sinh con

Theo luật pháp Phần Lan thì khi tuyên lao động không được phân biệt đối xử người lao động vì lý do mang thai hoặc sẽ nghỉ phép gia đình. Nghỉ phép gia đình gồm có các kỳ nghỉ hộ sản và các kỳ nghỉ để chăm sóc con sau khi sinh. Cũng không được phép sa thải người lao động hoặc rút ngắn thời hạn hợp đồng vì các lý do này. Sau khi nghỉ phép gia đình thì người lao động thường có quyền trở lại công việc cũ của mình.

► Liên đoàn bảo vệ người lao động theo dõi điều kiện lao động

Tại Phần Lan có 8 liên đoàn bảo vệ người lao động thực hiện nhiệm vụ theo dõi và tạo các điều kiện lao động an toàn, đảm bảo sức khỏe và giúp phát huy khả năng lao động.

► Hỗ trợ về kinh tế cho người đang đi học

Sinh viên học nghề có thể được hưởng học bổng và trợ cấp tiền nhà để có thể tập trung cho việc học. Người nước ngoài cư ngụ chính thức tại Phần Lan, người tị nạn và thân nhân hoặc người hồi hương có thể được hưởng học bổng. Các Viện hưu bổng nhân dân (Kela) sẽ cung cấp thêm thông tin về học bổng và trợ cấp tiền nhà. Sinh viên cũng có thể được vay tiền để đi học.

► Hợp đồng lao động bằng văn bản và gia nhập công đoàn

Hợp đồng lao động bằng văn bản được thảo giữa người lao động và bên sử dụng lao động trước khi bắt đầu công việc. Ngoài lương bổng thì trong hợp đồng có các quy định khác như là thời gian lao động. Người lao động có thể tự do gia nhập công đoàn trong ngành của mình, để được hướng dẫn về lương bổng, thời gian lao động và các vấn đề khác về điều kiện lao động. Có thể dễ dàng hỏi các bạn cùng làm việc về công đoàn ngành của mình. Việc gia nhập công đoàn rất phổ biến tại Phần Lan.

Tiền lương do người nam hoặc nữ kiếm được bằng sức lao động của mình là thuộc sở hữu riêng của người đó. Thường thì người sử dụng lao động trả lương vào tài khoản cá nhân của người lao động. Cần có hộ chiếu hoặc chứng minh thư có hiệu lực thì có thể mở được tài khoản tại ngân hàng mình chọn.

► Đóng thuế từ tiền lương

Tất cả mọi người lao động cư ngụ tại Phần Lan đều phải đóng thuế thu nhập cho nhà nước và địa phương nơi cư ngụ. Người có thu nhập nhiều thì đóng thuế nhiều hơn người có thu nhập thấp. Người sử dụng lao động chịu trách nhiệm đóng thuế dựa trên giấy thuế của người lao động. Người lao động phải nộp giấy thuế tại nơi làm việc khi bắt đầu hợp đồng lao động. Giấy thuế được cấp tại phòng thuế địa phương.

► Người sử dụng lao động phải chấp hành các điều kiện tối thiểu trong hợp đồng lao động

Theo luật pháp Phần Lan thì người sử dụng lao động phải chấp hành các điều kiện tối thiểu về lương bổng, chế độ nghỉ phép và thời gian lao động.

► Kế hoạch hội nhập đời sống mới giúp tìm việc làm và bảo đảm thu nhập

Nếu người nhập cư Phần Lan không tìm được việc làm hoặc nơi học tập, hoặc phải nhờ vào trợ cấp xã hội thì có thể được phòng lao động hoặc phòng xã hội hỗ trợ lập kế hoạch hội nhập đời sống mới. Kế hoạch hội nhập có mục đích giúp những người nhập cư tìm việc làm và hòa nhập với đời sống xã hội Phần Lan. Nội dung của kế hoạch thường có các mục học tiếng Phần Lan, học nâng cao tay nghề và thực tập công việc. Trong giai đoạn người nhập cư thực hiện kế hoạch hội nhập đời sống mới thì được hưởng trợ cấp hội nhập định cư (kotoutumistuki) để bảo đảm thu nhập.

► Cần có giấy phép lao động để làm việc

Ngoài những trường hợp đặc biệt thì người nhập cư cần có giấy phép lao động để được làm việc tại Phần Lan. Giấy phép lao động do Sở Ngoại kiều cấp (Maahanmuuttovirasto).

► Quá trình lao động nâng cao chế độ hưu trí

Tiền lương lao động cũng có ảnh hưởng đến sự độc lập về kinh tế của người lao động khi về hưu. Tuổi hưu tại Phần Lan là 65 tuổi. Tiền lương là căn cứ để quy định mức lương hưu được trả hàng tháng.

► Cần thận khi ký các hợp đồng

Trước khi ký tên thì phải hiểu được nội dung các bản hợp đồng như hợp đồng lao động và các hợp đồng khác. Các hợp đồng bằng văn bản có giá trị về mặt pháp lý. Nếu không đủ khả năng về ngôn ngữ thì nên sử dụng thông dịch. Theo pháp luật Phần Lan thì tòa án có thể ra quyết định hủy bỏ các điều kiện hợp đồng không hợp lý.

► Hỗ trợ trong các vấn đề về luật pháp

Các phòng viện trợ pháp lý công lập (oikeusaputoimisto) của nhà nước Phần Lan và các luật sư giúp đỡ trong tất cả các vấn đề về luật pháp. Người không có tài sản thì có thể được phòng viện trợ pháp lý công lập giúp đỡ miễn phí.

Buôn người

Tội buôn người có khung hình phạt rất cao tại Phần Lan.

Nạn nhân của tội buôn người có thể là phụ nữ, đàn ông hoặc trẻ em. Nạn nhân của tội phạm buôn người thường bị lợi dụng về mặt tình dục và/hoặc là về kinh tế. Thường thì nguyên nhân là do nạn nhân có mắc nợ, và phải làm việc hoặc bán thân để trả nợ.

Tội phạm có mục tiêu quản lý nạn nhân bằng các biện pháp như là hạn chế sự tự do đi lại, dọa dẫm, tạo sức ép hoặc sử dụng bạo lực về tinh thần và/hoặc là về thân thể. Sự nguy hiểm cũng có thể hướng tới người thân của nạn nhân. Thường thì hành vi buôn người là hoạt động do các băng đảng tội phạm có tổ

chức điều hành. Tuy nhiên, các người thân trong gia đình hoặc người quen của nạn nhân cũng có thể phạm tội buôn người.

Nạn nhân của tội buôn người có quyền được hưởng các sự giúp đỡ từ tổ chức hỗ trợ nạn nhân buôn người: giúp giải quyết chỗ ở, giúp đỡ về thu nhập, hưởng các dịch vụ về xã hội và y tế, được hướng dẫn và hỗ trợ về luật pháp, giúp tổ chức các biện pháp bảo đảm an toàn và trong trường hợp nạn nhân cư trú bất hợp pháp tại Phần Lan, và có đủ các điều kiện nhất định, thì được giúp đỡ cứu xét cho giấy phép cư trú.

► Giúp đỡ các nạn nhân của tội phạm buôn người

Trung tâm tiếp nhận Joutseno, đt. 071 876 3170

Hội phụ nữ Monika-Naiset, đt. (09) 692 2304

Ủy ban thường trực giúp đỡ nạn nhân tội phạm hình sự, www.riku.fi

Cảnh sát, gọi số khẩn cấp 112

Các cơ quan chính quyền quan trọng

Trước hết là liên hệ với cơ quan chính quyền tại địa phương nơi cư ngụ khi cần sự giúp đỡ của chính quyền. Nếu như sự việc không được giải quyết thỏa đáng thì sau đó liên hệ với các cơ quan chính quyền trung ương.

SỞ NGOẠI KIỀU / MAAHANMUUTTOVIRASTO

www.migri.fi
Lautatarhankatu 10, 00580 Helsinki
Số điện thoại hướng dẫn chung
071 873 3400
thứ hai – thứ sáu từ 9:00 đến 15:00

IN TO

www.intofinland.fi
Thư điện tử: info@intofinland
Salomonkatu 17, Cửa A, Tầng 2
PL 82, 00601 Helsinki
In To là điểm phục vụ người lao động đến Phần Lan của Viện hưu bổng nhân dân (Kela) và Tổng nha thuế vụ.

KELA, VIỆN HƯU BỔNG NHÂN DÂN

www.kela.fi
Viện hưu bổng nhân dân, Kela, phụ trách về an sinh xã hội cho người định cư tại Phần Lan trong trong mọi giai đoạn cuộc sống.

VĂN PHÒNG THANH TRA CÁC VẤN ĐỀ BÌNH ĐẲNG

www.tasa-arvo.fi
Đt. (09) 160 73248
Thanh tra các vấn đề bình đẳng là theo dõi việc thực hành pháp luật về sự bình đẳng nam nữ.

VĂN PHÒNG LAO ĐỘNG

www.mol.fi

VĂN PHÒNG VIỆN TRỢ PHÁP LÝ CÔNG LẬP

www.oikeus.fi

HƯỚNG DẪN VỀ LUẬT PHÁP

Đt. 0100 86200 hướng dẫn về các thủ tục tiếp theo

Nhà nước có các văn phòng viện trợ pháp lý công lập. Chức vụ của các luật sư công tác tại văn phòng viện trợ pháp lý công lập là cố vấn pháp lý công lập (julkinen oikeus-avustaja).

VĂN PHÒNG THANH TRA QUYỀN LỢI NGƯỜI THIẾU SỐ

www.ofm.fi

Thư điện tử: ofm@ofm.fi

Đt. 071 878 0171

Mục tiêu hoạt động của văn phòng thanh tra quyền lợi người thiểu số là ngăn ngừa sự phân biệt chủng tộc, củng cố mối quan hệ giữa các sắc tộc, bảo đảm quyền lợi của các dân tộc thiểu số và người nước ngoài, và giám sát việc thực hiện nguyên tắc không phân biệt chủng tộc.

Các hội đoàn và dịch vụ hỗ trợ

SỐ ĐIỆN THOẠI GIÚP NẠN NHÂN CỦA TỘI PHẠM BUỒN NGƯỜI TRÊN TOÀN QUỐC

Đt. 071 876 3170

Trung tâm tiếp nhận Joutseno

TRUNG TÂM PHỤC HỒI SỨC KHỎE CHO NẠN NHÂN BỊ TRA TẤN

Hội từ thiện công giáo Helsinki

www.hdl.fi

Mäkelänkatu 58-60, Tầng 4, 00510 Helsinki

Đt. (09) 7750 4584, giờ hành chính từ 8.30 đến 15.00

DỊCH VỤ PHỤC HỒI SỨC KHỎE CHO NẠN NHÂN BỊ TRA TẤN TẠI OULU

Hội từ thiện công giáo Oulu

www.odl.fi

Isokatu 19 A 8, 90100 Oulu

Đt.(08) 313 2692

Đối tượng được giúp đỡ là những người tị nạn, những người xin tị nạn là nạn nhân bị tra tấn tại quê nhà và người thân của họ. Sự giúp đỡ được thực hiện bằng cách hướng dẫn trong nhiều lãnh vực với nhiều chuyên gia, dựa trên sự đánh giá về tổng thể tình trạng của đối tượng.

HỘI PHỤ NỮ MONIKA-NAISET

Cung cấp và phát triển các dịch vụ dành cho phụ nữ có nguồn gốc nước ngoài, thiếu nữ và trẻ em đã trải qua sự bạo hành trong quan hệ lứa đôi và quan hệ thân nhân gần.

www.monikanaiset.fi/

Monika-Naiset liitto ry

Kinaporinkatu 2 E 40, 00500 Helsinki

Điện thoại (09) 7279 9999

Thư điện tử: info@monikanaiset.fi

Số điện thoại thường trực trên toàn quốc: (09) 692 2304

ĐIỂM HỖ TRỢ HỘI PRO

www.pro-tukipiste.fi

Điểm hỗ trợ Pro, Helsinki

Vilhonkatu 4 B 20, Helsinki

Thư điện tử: toimisto@pro-tukipiste.fi

Đt. (09) 726 2877

ĐIỂM HỖ TRỢ HỘI PRO TAMPERE

Aleksis Kiven katu 10 E, Tampere

Đt. (03) 3454 2200

Hội tổ chức các dịch vụ để hỗ trợ trong các vấn đề về sức khỏe, an toàn và hạnh phúc cho những người có liên quan đến dịch vụ mại dâm.

ỦY BAN THƯỜNG TRỰC GIÚP ĐỠ NẠN NHÂN BỊ HÂM HIẾP TUKINAINEN

www.tukinainen.fi

Đt. 0800-97895

Các nguồn tài liệu tham khảo

ỦY BAN THƯỜNG TRỰC GIÚP ĐỠ NẠN NHÂN TỘI PHẠM HÌNH SỰ

Số điện thoại hỗ trợ, www.riku.fi/fi/etusivu/
ĐT. 0203 16116

Chức năng cơ bản của ủy ban thường trực giúp đỡ nạn nhân tội phạm hình sự là cải thiện tình trạng của nạn nhân, thân nhân của họ và nhân chứng. Phần lớn các dịch vụ được tổ chức qua các hoạt động tình nguyện có hướng dẫn nghiệp vụ.

TRUNG TÂM KHẨN CẤP SOS

www.tukinet.net

Trung tâm SOS – Phòng ngừa hoạn nạn cho người nước ngoài

ĐT. (09) 4135 0501, giờ hành chính là 9-15
SOS-keskus

Maistraatinportti 4 A, 4. krs, 00240 Helsinki
Trung tâm SOS thuộc hội Tâm thần tại Phần Lan hỗ trợ giúp đỡ về tinh thần khi gặp hoạn nạn. Nếu muốn thì bạn vẫn có thể được giúp đỡ không cần báo danh tánh.

HỘI TÂM THẦN VÙNG TÂY NAM PHẦN LAN

Các dịch vụ khẩn cấp cho người nhập cư
www.turun kriisikeskus.fi

Yliopistokatu 12 a B, 20100 Turku
ĐT. (02) 2333442

Các dịch vụ khẩn cấp giúp người gặp khó khăn bất ngờ về mặt tâm thần và trong các vấn đề đời sống xã hội. Về chuyên môn thì sự giúp đỡ khẩn cấp có tính chất phục hồi, hỗ trợ và giải thích.

WWW.INFOPANKKI.FI

Tại trang web của Ngân hàng thông tin có các thông tin cơ bản, quan trọng cho người nhập cư về hoạt động của xã hội và các cơ hội tại Phần Lan. Các thông tin được trình bày bằng nhiều thứ tiếng của người nhập cư.

SISÄASIAINMINISTERIÖ

BỘ NỘI VỤ
PL 26, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.intermin.fi

TASA-ARVOVALTUUTETUN TOIMISTO

VĂN PHÒNG THANH TRA CÁC VẤN
ĐỀ BÌNH ĐẲNG
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.tasa-arvo.fi

VÄHEMMISTÖVALTUUTETTU

VĂN PHÒNG THANH TRA QUYỀN LỢI
NGƯỜI THIẾU SỐ
PL 26, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.ofm.fi